

KOMENTÁŘ

27. 6. 2023

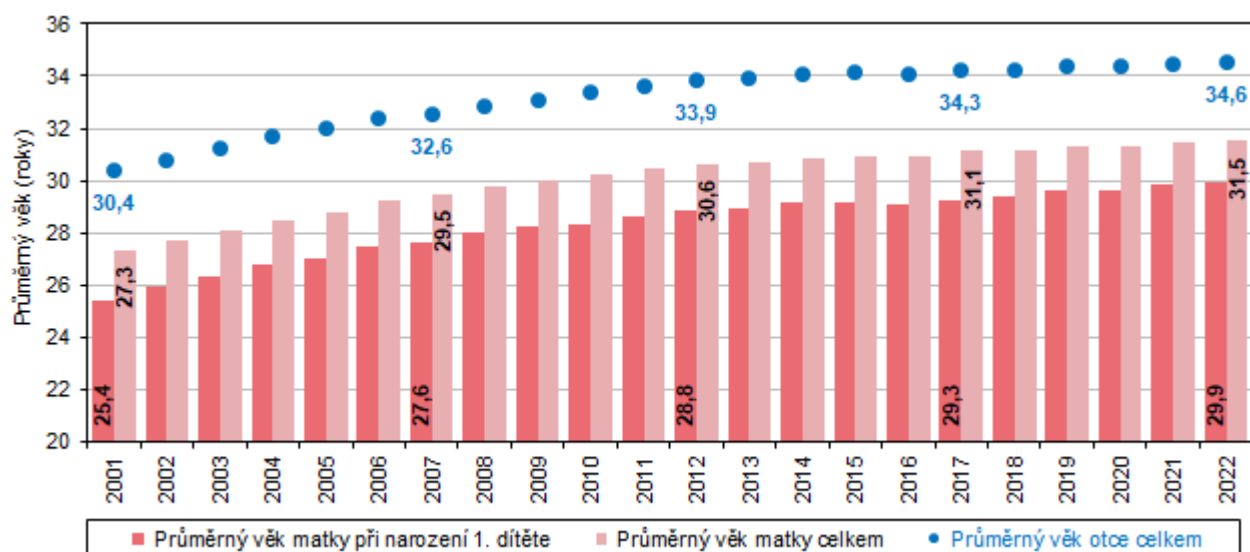
Věk rodičů dětí narozených v Jihomoravském kraji v roce 2022

Průměrný věk matek živě narozených dětí v Jihomoravském kraji byl 31,5 roku, otcové narozených dětí měli v průměru 34,6 roku. Od roku 2000 se průměrný věk rodičů v kraji zvýšil o 4,6 roku u matek a o 4,7 roku u otců, nicméně v posledních letech byly tyto změny jen nepatrné.

V roce 2000 měla matka narozeného dítěte v průměru téměř 27 let. V roce 2005 byl tento věk o 2 roky vyšší, tj. 29 let, v roce 2010 přesáhl hranici 30 let a v roce 2017 překročil hranici 31 let. V roce 2022 měla matka narozeného dítěte v průměru již 31,5 roku, tj. o 4,6 roku více než v roce 2000.

Velmi podobně se v kraji vyvíjel i průměrný věk matky při narození prvního dítěte. V roce 2000 měla matka v Jihomoravském kraji při porodu prvního dítěte v průměru 25 let, v roce 2005 to bylo o 2 roky více, v roce 2008 již dosáhla v průměru 28 let. Od roku 2014 věk prvorodičky přesahuje hranici 29 let a v roce 2022 dosáhl 29,9 let, tj. o 4,9 roku více než v roce 2000.

Graf 1 Průměrný věk rodičů živě narozených dětí v Jihomoravském kraji

V roce 2022 se matkám s bydlištěm v Jihomoravském kraji **živě narodilo 12 078 dětí**, z toho 5 202 dětí se narodilo mimo manželství, tedy matkám svobodným, rozvedeným či vdovám. Podíl 43,1 % narozených mimo manželství meziročně mírně poklesl, **došlo také ke snížení počtu narozených dětí bez uvedeného otce**. Proti předchozímu roku se jejich počet snížil o 51 na 807, což byla nejnižší hodnota za poslední roky. Například v roce 2010 nebyl uveden otec u 1 237 dětí narozených mimo manželství.

KOMENTÁŘ

Tab. 1 Živě narozené děti a průměrný věk matky při narození dítěte v Jihomoravském kraji

	2000	2005	2010	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet živě narozených dětí	9 617	11 149	13 040	12 771	13 509	13 594	13 328	12 859	13 085	12 078
narození v manželství	8 009	8 209	8 375	7 270	7 615	7 636	7 641	7 214	7 412	6 876
narození mimo manželství	1 608	2 940	4 665	5 501	5 894	5 958	5 687	5 645	5 673	5 202
s uvedením otce	.	.	3 428	4 418	4 965	5 070	4 798	4 738	4 815	4 395
bez uvedení otce	.	.	1 237	1 083	929	888	889	907	858	807
Podíl živě narozených dětí mimo manželství (%)	16,7	26,4	35,8	43,1	43,6	43,8	42,7	43,9	43,4	43,1
Průměrný věk matky při narození dítěte										
celkem	26,9	28,8	30,2	30,9	31,1	31,1	31,3	31,3	31,5	31,5
prvního	25,0	27,0	28,3	29,2	29,3	29,4	29,6	29,6	29,8	29,9
druhého	27,7	29,8	31,2	31,9	32,2	32,1	32,1	32,1	32,3	32,2
třetího	30,8	32,3	33,5	34,3	34,6	34,4	34,4	34,4	34,7	34,3

Pozn. Průměrný věk matky při narození dítěte je vypočítán z rozložení absolutních počtů živě narozených podle věku matky

Lišil se i **průměrný věk matek podle rodinného stavu** – vdané matky v roce 2022 měly při porodu v průměru 32,0 roku a byly o 1,1 roku starší než matky svobodné, rozvedené či vdovy. Nejnížší průměrný věk v minulých letech měly zpravidla matky živě narozených dětí, které se narodily mimo manželství a u nichž nebyl uveden otec. V roce 2022 měly tyto matky v průměru 29,6 roku a proti vdaným matkám byly o 2,3 roku mladší.

Z porovnání **zastoupení věkových skupin matek** je zřejmé, že v roce 2000 bylo nejvíce matek v kraji ve věku 25 až 29 let a druhou nejpočetnější věkovou skupinou byly matky ve věku 20 až 24 let. V roce 2003 se na druhé místo v četnosti dostala věková skupina 30 až 34 let. Věková skupina 25 až 29 let si prvenství v zastoupení udržela až do roku 2007 a **od roku 2008 až dosud jsou nejpočetnější skupinou právě matky ve věku 30 až 34 let.**

Zvyšování průměrného věku matky při narození dítěte doprovázelo i zvyšování **průměrného věku otců**. Při pohledu na tabulky i graf lze konstatovat, že vývoj průměrného věku v jednotlivých „kategoriích rodičů“ (matka, matka dítěte narozeného v manželství, matka dítěte mimo manželství, otec), byl velmi podobný. Ve sledovaných letech se prakticky zachovávaly i vzájemné odstupy mezi jednotlivými kategoriemi. V roce 2000 měl otec při narození dítěte v průměru 29,9 let a byl o 3,0 roku starší než matka dítěte. **V roce 2022 se průměrný věk otce proti roku 2000 zvýšil o 4,7 roku na 34,6 roku.** Oproti matce dítěte byl otec v roce 2022 také starší o 3,0 roku. Z tabulky je také zřejmé, že **věk otců celkem i v jednotlivých členěních se v posledních 5 letech téměř nezměnil.**

Tak, jak bylo možno uvést věkovou strukturu matek, stejně tak je možno charakterizovat i **věkovou skladbu otců dětí** (bez dalšího rozlišení). Vzhledem k tomu, že rozmezí věku otců bylo širší, bylo tomuto stavu uzpůsobeno i rozpětí věkových skupin v tabulce 3. Nejpočetnější skupinou otců byla v roce 2000 věková kategorie 25 až 29 let. Převaha počtu otců v tomto věku přetrvávala do roku 2003. **Od roku 2004 až dosud je nejčetnější kategorie otců ve věku 30 až 34 let.** Podíl otců s věkem 45 let a více meziročně vzrostl o 0,8 procentního bodu na 5,5 % (v roce 2000 se podíleli na celkovém počtu 1,6 %).

KOMENTÁŘ

Tab. 2 Matky živě narozených dětí v Jihomoravském kraji

	2000	2005	2010	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Průměrný věk matky při narození dítěte										
v manželství	27,1	29,3	30,9	31,7	31,8	31,8	31,8	31,8	32,1	32,0
mimo manželství	25,9	27,3	29,0	29,9	30,2	30,4	30,5	30,6	30,7	30,9
s uvedením otce	.	.	29,5	30,3	30,5	30,6	30,8	30,9	31,0	31,2
bez uvedení otce	.	.	27,6	28,3	28,7	29,0	29,4	29,1	29,3	29,6
Matky živě narozených dětí	9 441	10 944	12 792	12 604	13 357	13 421	13 172	12 693	12 928	11 939
v tom podle věku:										
do 14	2	1	-	1	1	3	1	3	1	-
15 - 19	409	323	258	181	182	169	148	153	147	130
20 - 24	3 024	1 709	1 529	1 318	1 292	1 286	1 103	1 115	1 011	976
25 - 29	3 920	4 751	4 175	3 787	4 041	4 023	4 072	3 844	3 778	3 469
30 - 34	1 512	3 221	4 894	4 701	4 886	5 030	4 899	4 748	4 951	4 552
35 - 39	505	810	1 721	2 237	2 459	2 363	2 387	2 288	2 487	2 246
40 - 44	63	122	202	360	472	514	529	512	514	519
45 - 49	6	7	12	19	22	33	33	29	38	47
50 a více	-	-	1	-	2	-	-	1	1	-

Pozn. Rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a počtem matek živě narozených tvoří děti narozené při vícečetných porodech

Tab. 3 Otcové živě narozených dětí v Jihomoravském kraji

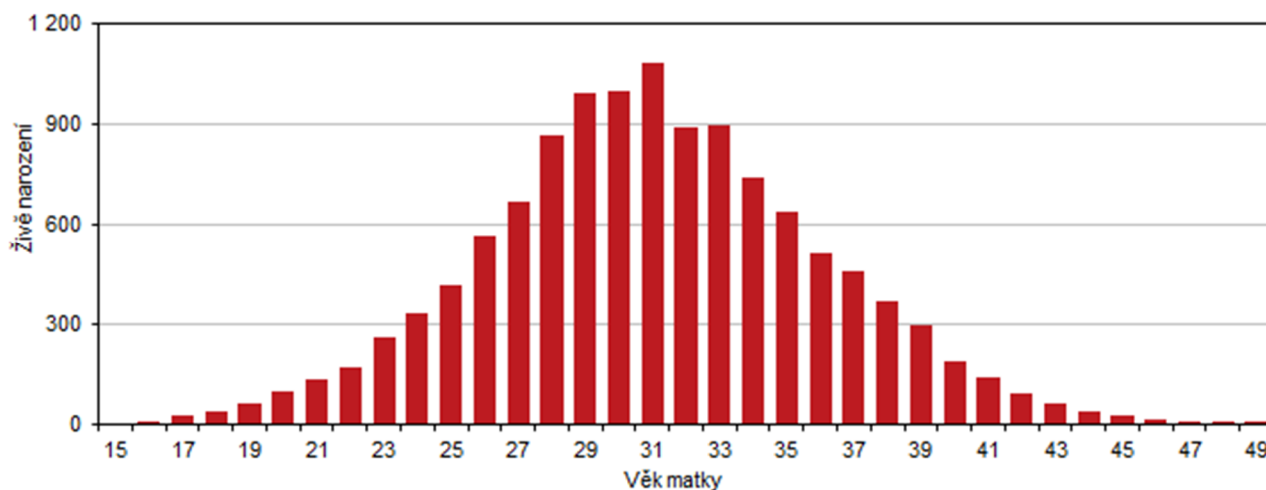
	2000	2005	2010	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Průměrný věk otce při narození dítěte										
celkem	29,9	32,0	33,4	34,2	34,3	34,2	34,3	34,3	34,5	34,6
v manželství	29,9	32,0	33,6	34,5	34,7	34,6	34,6	34,6	34,8	34,7
mimo manželství	.	.	32,7	33,5	33,5	33,7	33,9	33,9	34,0	34,3
Otcové živě narozených dětí	7 852	8 048	11 574	11 541	12 444	12 552	12 298	11 806	12 082	11 148
v tom podle věku:										
15 - 19	34	4	21	22	17	12	22	13	13	10
20 - 24	1 236	352	479	464	535	525	409	383	372	344
25 - 29	3 325	2 659	2 426	2 127	2 335	2 398	2 517	2 363	2 316	2 057
30 - 34	1 983	3 222	4 839	4 169	4 396	4 433	4 244	4 133	4 296	4 027
35 - 39	885	1 251	2 671	3 187	3 221	3 233	3 060	3 034	3 120	2 852
40 - 44	260	399	797	1 142	1 447	1 458	1 483	1 338	1 407	1 249
45 - 49	92	121	239	305	337	346	424	402	420	458
50 - 54	28	32	66	86	109	107	98	98	99	115
55 - 59	4	4	23	23	24	28	28	28	26	27
60 +	5	4	13	16	23	12	13	14	13	9

Grafy 2 a 3 znázorňují **věkové rozložení rodičů živě narozených dětí v Jihomoravském kraji v roce 2022**. Nejvíce matek živě narozených dětí bylo ve věku 31 let, a to 1 082. Nejvíce otců, a to 871, bylo také ve věku 31 let. Z krajních hodnot věkového spektra je možno uvést 10 matek ve věku 16 let (v těchto případech nebyl uveden otec dítěte). Na druhém okraji je to 1 matka ve věku 49 let. Tři nejmladší otcové měli 18 let, nejstarším

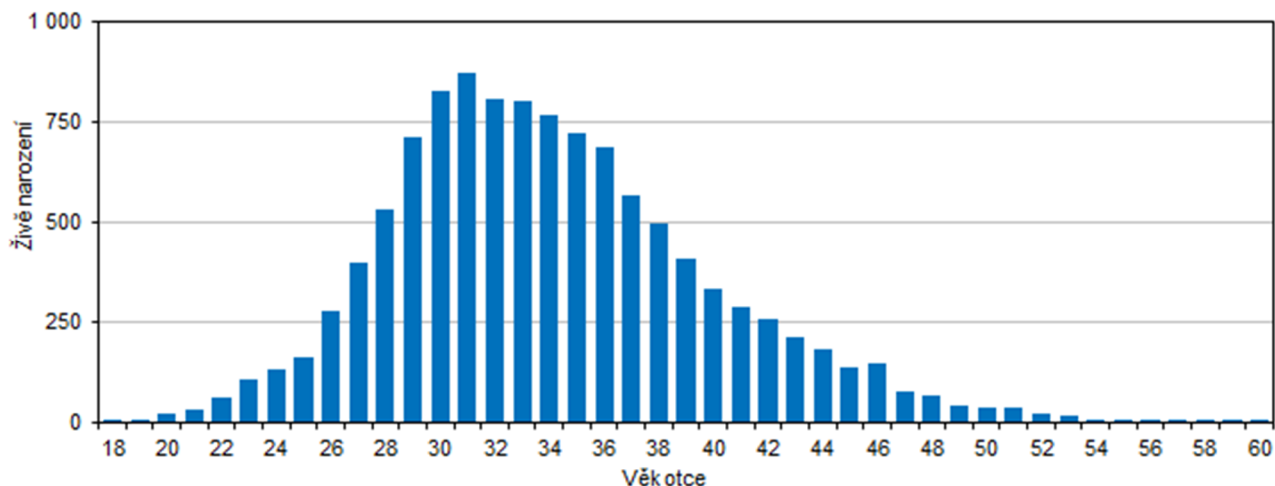
KOMENTÁŘ

byl 1 otec ve věku 73 let. Z hlediska kombinace věku ženy a muže přivedli na svět nejvíce dětí 31leté ženy s 31letými muži (152 živě narozených).

Graf 2 Živě narození podle věku matky v Jihomoravském kraji v roce 2022

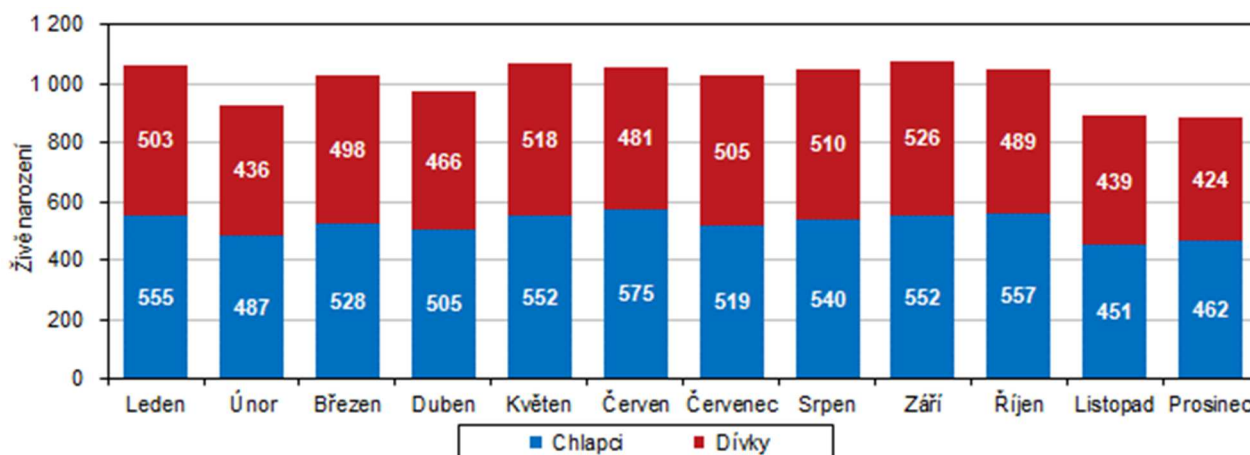
Graf 3 Živě narození podle věku otce v Jihomoravském kraji v roce 2022

Nejvíce dětí se v průběhu roku 2022 narodilo v září (1 078 živě narozených), druhý nejvyšší počet živě narozených připadl na květen (1 070 dětí). Nejméně příznivým měsícem pak byl z tohoto pohledu (stejně jako v předcházejícím roce) prosinec, kdy se v kraji narodilo 886 dětí. Ve všech měsících převažovali mezi živě narozenými chlapci, nejvýrazněji v červnu (o 94 chlapců více než děvčat), nejmenší rozdíl byl v listopadu (o 12 chlapců více než děvčat).

KOMENTÁŘ

Graf 4 Živě narození podle pohlaví a měsíce v Jihomoravském kraji v roce 2022

Porodní hmotnost novorozenců narozených v Jihomoravském kraji v roce 2022 se nejčastěji pohybovala v rozmezí od 3,0 do 3,4 kg (4 303 dětí) a od 3,5 do 3,9 kg (4 101 dětí). S váhou 4,5 kg a vyšší přišlo v našem kraji na svět 158 dětí, jeden novorozenec vážil dokonce 5,4 kg.

Z informací o **porodní délce živě narozených** vyplývá, že nejvíce novorozenců měřilo 50 cm (3 131 živě narozených), dále 51 cm (1 865 živě narozených) a 49 cm (1 685 živě narozených). Do 40 cm mělo 88 dětí, naopak nad 54 cm naměřili v porodnicích u 85 dětí, jeden novorozenec měřil dokonce 61 cm.

Z podkladového souboru narozených dětí za rok 2022 lze uvést také informaci o **dosaženém vzdělání rodičů**. Uvedení stupně vzdělání není povinné, nevedlo jej 5,6 % matek a 13,5 % otců. Z rodičů živě narozených dětí, kteří tento údaj uvedli, mělo základní vzdělání včetně nedokončeného 6,6 % matek a 3,7 % otců, střední vzdělání včetně vyučení uvedlo 12,3 % matek a 22,5 % otců. Na střední vzdělání s maturitou dosáhlo 30,7 % matek a 35,3 % otců, vyšší odborné vzdělání mělo 4,7 % matek a 1,7 % otců. Vysokoškolské vzdělání uvedlo 45,7 % matek a 36,8 % otců.

Kontakt:

Mgr. Tomáš Svozil
Krajská správa ČSÚ v Brně
e-mail: tomas.svozil@czso.cz
tel.: 542 528 172